

REVISTA FORUMUL JUDECĂTORILOR

Revistă semestrială de atitudine și studii juridice

Nr. 2/2014

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București**

Tehnoredactare: Ameluța Vișan
Coperta: Ionuț Militaru
Angelica Mălăescu

Copyright © 2014
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate pentru Editura Universitară și Asociația Forumul Judecătorilor din România

ISSN 2065-8745

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/20658745

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

IMPORTANT

Revista **Forumul Judecătorilor** apare semestrial și se difuzează numai pe bază de abonament.

Prețul unui exemplar este 50 lei, în acest preț fiind incluse și cheltuielile de difuzare, iar costul unui abonament anual este de 100 lei (2 numere).

Toți cei interesați în a contracta un abonament o pot face prin una din următoarele modalități:

- direct la sediul editurii din Bd. Nicolae Bălcescu nr. 27-33, Bloc Unic, Scara B, Etaj 4, Apartament 38, Sector 1, București

- prin mandat poștal sau ordin de plată în contul Editura Universitară nr. RO58RNCB0285004668690001 deschis la Banca Comercială Română – Sucursala Unic

- prin telefon/fax la numerele 021-315.32.47, 021-319.67.27

- prin e-mail la adresa secretariat@editurauniversitara.ro.

REVISTA FORUMUL JUDECĂTORILOR

Director:

jud. Dragoș Călin,
Curtea de Apel București

Redactor-șef:

jud. Ionuț Militaru,
Tribunalul București

Redactor-șef adjunct:

jud. Roxana Călin,
Tribunalul București

Colegiul de redacție:

jud. Paula-Andrada Coțovanu,
Consiliul Superior al Magistraturii –
Inspekția Judiciară

jud. Ana-Maria Lucia Zaharia,
Curtea de Apel București

jud. Florin Mihăiță,
Judecătoria Sect. 4, București

jud. dr. Gabriel Caian,
M.A.E. - Direcția Agentul Guver-
nemental pentru Curtea Europeană
a Drepturilor Omului

jud. Petrică Gherghesu,
Tribunalul București

jud. Alexandra Neagu,
Tribunalul București

jud. Carla Anghelescu,
Judecătoria Sect. 1, București

jud. Victor Constantinescu,
Judecătoria Sect 6, București

jud. Vasile Bozeșan,
Judecătoria Alexandria

Colegiul științific:

prof. univ. dr. Mihai Șandru,
Academia Română

jur. Mihai Banu,
Revista Română de Drept European
Ruben Murdanaigum,
solicitor, Rubens Solicitors, Notaries
and Estate Agents Lochgilphead,
Marea Britanie

lector univ. dr. Anamaria Groza,
judecător, Judecătoria Strehaia

prof. univ. dr. Jaime Octávio Cardona
Ferreira, Universitatea Lusíada din
Lisabona, Fost Președinte al Curții
Supreme de Justiție din Portugalia,
Președinte al Consiliului Jude-
cătorilor de Pace din Portugalia

Colaboratori principali:

Judge Alex Kozinski,
Chief Judge of the United States
Court of Appeals for the Nine Circuit

jud. Mihaela Amos Piguet,
Tribunal du canton de Vaud,
Lausanne, Elveția

Avv. Monica Adriana Marinescu,
Ordine degli Avvocati di Roma, Italia

jud. Simona Kovács,
Judecătoria Târgu Secuiesc
Ion Guzun, coordonator de programe,
Centrul de Resurse Juridice din
Moldova

jud. Ivan Georgiev,
Tribunalul Regional Sofia, Bulgaria

Ioana Alexandra Precup, student,
Facultatea de Științe Economice,
Juridice și Administrative, Univer-
sitatea Petru Maior Tg. Mureș

Redactor: Monica Stoian

Lista principalelor abrevieri

C. Ap.	Curtea de Apel
C.E.	Comunitățile Europene
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CJCE	Curtea de Justiție a Comunităților Europene
CJUE	Curtea de Justiție a Uniunii Europene
Convenția	Convenția Europeană a Drepturilor Omului
C.S.M.	Consiliul Superior al Magistraturii
Dalloz	Recueil le Dalloz
Dec. civ., pen.	Decizia civilă, penală
D.N.A.	Direcția Națională Anticorupție
D.I.I.C.O.T.	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
I.N.M.	Institutul Național al Magistraturii
înch.	încheierea
Î.C.C.J.	Înalta Curte de Casație și Justiție
J.O.U.E.	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
Jud.	Judecătoria
M.J.L.C.	Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
n.a./ n.n.	nota autorului / nota noastră (urmată de inițialele autorului)
n.t.	nota traducătorului
O.N.U.	Organizația Națiunilor Unite
S. civ., pen., com., cont. adm.	Secția civilă, penală, comercială, de contencios administrativ
sent. civ., pen.	Sentiința civilă, penală
subl. ns.	Sublinierea noastră (a autorului)
TFP	Tribunalul Funcției Publice al Uniunii Europene
TPI	Tribunalul de Primă Instanță al Comunităților Europene
Trib.	Tribunalul
TUE	Tratatul privind Uniunea Europeană
TCE	Tratatul instituind Comunitatea Europeană
UE	Uniunea Europeană

Cuprins

EDITORIAL

Punte peste secole - George Costaforu,
Introducere la "Codicile penale", Magasinu
Judecătorescu, volumul II, București,
Imprimeria Statului, Hotel Șerban-Vodă,
1872, p. I-XIV 11

Gabriel Caian - Magistrații și dezvoltarea
personală 22

INTERVIURI – Despre justiție și judecători 25

Interviuri cu scriitorii italieni **Stefano Benni**,
Giuseppe Conte și **Erri de Luca** 25

ATITUDINI

Marie-Jane Ody - Le juge du 21ème siècle:
un souffle qui n'évitera pas l'asphyxie
[articol în lb. franceză] 29

Chao Xi - Local Courts as Legislators?
Judicial Lawmaking by Subnational Courts
in China [articol în lb. engleză] 41

Justin Desautels-Stein - The Judge and
the Drone [articol în lb. engleză] 58

Raymond J. McKoski - Disqualifying
Judges when their Impartiality Might
Reasonably be Questioned: Moving
Beyond a Failed Standard [articol în lb.
engleză] 124

STUDII JURIDICE

Ionuț Militaru - Pierderea dreptului la
pensie specială ca urmare a săvârșirii unei
infracțiuni. Condiții rezultate din
jurisprudența CEDO pentru conformitatea
măsurii cu dispozițiile art. 1 din Protocolul
nr. 1 adițional la Convenție 179

Marius Armașu - Confiscarea extinsă.
Analiză comparativă între reglementarea
actuală și modificările impuse de Directiva
2014/42/UE, din perspectiva Convenției
Europene a Drepturilor Omului 184

Ionuț Borlan - Procedura regularizării
cererii de chemare în judecată și
reprezentarea sau asistarea obligatorie a
părților de către avocat în căile extra-
ordinare de atac. Compatibilitatea cu
standardele Curții Europene a Drepturilor
Omului în materia dreptului de acces la
justiție 197

Stela Pelican - Asigurarea termenului
rezonabil în procesul civil. Sarcina judecă-
torului național: între standardul conven-
țional și alte riscuri 214

JURISPRUDENȚĂ

**Din jurisprudența recentă a Curții
Europene a Drepturilor Omului** 234

1. Hotărârea pronunțată de Marea Cameră
a CEDO la data de 17 iulie 2014 în cauza
*Centrul pentru Resurse Juridice (în numele
lui Valentin Câmpeanu) împotriva României*
– cererea nr. 47848/08 (cu prezentare și
notă de Gabriel Caian) 234

2. Cauza *Dhahbi împotriva Italiei*. Obligația
instanței de a-și motiva refuzul de a efectua
o trimitere preliminară la Curtea de Justiție
a Uniunii Europene. Încălcarea art. 6 par.
1 din Convenție (cu prezentare de Dragoș
Călin) 240

3. Decizia de inadmisibilitate din cauza
Elena Petrașcu împotriva României.
Neîncălcarea prevederilor art. 6 par. 1 din
Convenție, în situația calificării de instanța
de judecată a căii de atac, denumită de
parte apel, ca recurs, după ce s-a oferit
posibilitatea părților, în ședință publică, să
formuleze apărări cu privire la acest fapt
(cu prezentare de Roxana Maria Călin) .. 244

**Din jurisprudența recentă a Curții de
Justiție a Uniunii Europene** 247

I. Natura și conținutul controlului jurisdic-
țional exercitat de Curtea de Justiție a
Uniunii Europene în privința cauzelor de
concurență (prezentare și comentariu cu
privire la hotărârea Curții de Justiție din 10
iulie 2014, cauza C-295/12 P). 247

II. Dreptul la liberă circulație și ședere al persoanelor pe teritoriul Uniunii Europene – o evoluție permanentă (selecții și comentarii de Anamaria Groza).....	256		
Din jurisprudența recentă în materia organizării judecătorești și a statutului magistraților	267		
1. Regulamentul privind accesul judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție la informații clasificate secrete de stat și secrete de serviciu. Condiția semnării unui angajament scris.	267		
2. Interdicția judecătorilor și procurorilor de a avea calitatea de asociat sau de membru în organele de conducere, administrare sau control la persoanele juridice nu poate fi extinsă la aceea de investitor la bursă în privința celorlalte instrumente financiare tranzacționate, în afara acțiunilor, în lipsa unor prevederi legale care să instituie o asemenea interdicție.	284		
3. Suspendarea executării hotărârii Plenului CSM privind întocmirea listei cu numărul de voturi obținute de fiecare candidat în adunările generale, pentru alegerea unui membru. Condiția de a fi desemnat un judecător care este de la instanța unde își desfășoară efectiv activitatea și unde are dreptul să voteze	296		
4. Evaluarea profesională a unui funcționar public expert din cadrul unei curți de apel, realizată la data intrării sale în concediul pentru creșterea și îngrijirea copilului, satisface cerințele prevederilor legale referitoare la condițiile ce se cer a fi îndeplinite pentru înscrierea și participarea la un examen de promovare în grad profesional	302		
5. Insuficiența motivare a rapoartelor de examinare psihologică și arbitrariul derivând din lipsa de transparență, de deplină credibilitate și de egalitate în ce privește examinarea și a reexaminarea psihologică a unui candidat, efectuate în cadrul concursului de admitere în magistratură. Sistemul <i>copy-paste</i> . Raportul psihologic absolut identic cu cel întocmit în urma reexaminării psihologice, dar și cu acel al altui candidat, chiar și în privința semnelor de punctuație	307		
6. Anularea unui act administrativ prin care se constată neîndeplinirea unor condiții de numire în funcția de procuror nu conduce în mod automat la constatarea că sunt îndeplinite aceste condiții și la numirea în funcția de procuror. În cazul candidaților la concursul de admitere în magistratură, condiția de a fi apt din punct de vedere psihologic este o condiție de numire în funcția de judecător sau procuror.	317		
7. Împrejurarea că unui judecător sau unui procuror care a primit o sancțiune disciplinară pentru o abatere săvârșită după intrarea în vigoare a Legii nr. 303/2004 îi este înlăturată/interzisă materializarea, după acel moment, a oricărei intenții de promovare ca judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție nu este de natură a-i afecta vreun drept fundamental. Însă activarea unei sancțiuni disciplinare aplicate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 303/2004 capătă semnificația încălcării principiului neretroactivității legii civile, întrucât, prin natura sa, o sancțiune disciplinară, odată aplicată, nu poate produce alte consecințe și efecte viitoare, cu excepția celor prevăzute în momentul dispunerii ei. (selecții de Paula-Andrada Coțovanu și Dragoș Călin)	320		
		GREFA VESELĂ	
		State of Indiana, Blackford Circuit Court, Ordin emis de instanță în 25 august 2014 pentru a impune purtarea șosetelor de către avocat în sala de judecată	327

Contents

EDITORIAL

Bridge over the centuries - George Costaforu, Introduction to "Criminal codex", Magasinu Judecătorescu, volume II, Bucharest, State Printing, Șerban-Vodă Hotel, 1872, p. I-XIV 11

Gabriel Caian - Magistrates and personal development 22

INTERVIEWS - About Justice and Judges 25

Interviews with Italian writers **Stefano Benni, Giuseppe Conte and Erri de Luca** 25

ATTITUDES

Marie-Jane Ody - The judge of the 21st century: a breath that will not prevent asphyxia [Article in French] 29

Chao Xi - Local Courts as Legislators? Judicial Lawmaking by Subnational Courts in China [Article in English] 41

Justin Desautels-Stein - The Judge and the Drone [Article in English] 58

Raymond J. McKoski - Disqualifying Judges when their Impartiality Might Reasonably be Questioned: Moving Beyond a Failed Standard [Article in English] 124

LEGAL STUDIES

Ionuț Militaru - Loss of entitlement to special retirement benefit as a result of crime. Conditions resulting from the ECHR jurisprudence for its conformity with art. 1 of Protocol no. 1 Additional to the Convention. 179

Marius Armașu - The extended seizure. Comparative analysis between the current regulation and changes imposed by Directive 2014/42 / EU, of the European Convention on Human Rights perspective. 184

Ionuț Borlan - Regularization procedure of application for summons and representation or assistance of the parties by a lawyer required for extraordinary appeals. Compatibility with standards of the European Court of Human Rights on the right of access to justice. 197

Stela Pelican - Ensuring the reasonable time in civil proceedings. The task of national judge: between conventional standard and other risks 214

JURISPRUDENCE

Of recent case law of the European Court of Human Rights 234

1. The judgment of the Grand Chamber of the ECHR on July 17, 2014 in case of Legal Resources Center (in the name of Valentin Câmpeanu) against Romania - application no. 47848/08 234

2. Case of *Dhahbi against Italy*. Court's obligation to give reasons for refusing to carry a preliminary ruling to the Court of Justice of the European Union. Violation of art. 6 par. 1 of the Convention (with presentation of Dragos Calin) 240

3. Decision of inadmissibility in case of *Elena Petrașcu against Romania*. No infringement of Art. 6 par. 1 of the Convention, in the event that the court qualified the appeal called by the party as being extraordinary appeal, after the parties were given the opportunity, at a public hearing, to defend themselves on this matter (with presentation of Roxana Maria Calin) 244

Of recent case law of the Court of Justice of the European Union 247

I. Nature and contents of judicial review by the Court of Justice of the European Union on competition cases (presentation and commentary on the Court's judgment of 10 July 2014 Case C-295/12 P). 247

II. The right of free movement and residence of persons in the European Union - a constantly changing (selections and comments of Anamaria Groza)	256	from the lack of transparency, full credibility and equality in the psychological examination and re-examination of a candidate in the admission magistracy entrance contest. The copy-paste system. Absolutely identical psychological report with the one prepared after reviewing, but also with that of another candidate, even on punctuation. 307
Of recent case law in the field of the judiciary and magistrates status:	267	
1. The Regulation on access of prosecutors and assistant magistrates of the High Court of Cassation and Justice to state secrets and classified information secret service. The condition of signing a written commitment.	267	6. Revocation of an administrative act by which is being held non-compliance of conditions of appointment as a prosecutor does not automatically lead to the conclusion that these conditions are met for the appointment of the prosecutor. In the case of magistracy entrance contest examination, the condition of being psychologically fit is a condition of appointment as a judge or prosecutor. ...
2. The prohibition of judges and prosecutors to be associate or member of the administrative, management or control of legal persons that can not be extended to the investor to exchange financial instruments traded on other outside actions, in the absence of legal provisions to establish such a ban	284	317
3. Suspension of enforcement SCM Plenum decision on listing the number of votes obtained by each candidate in the general assemblies, to elect a member. The condition of being appointed a judge of the court where his actual activity takes place and where is entitled to vote.	296	7. The fact that a judge or a prosecutor who received a disciplinary sanction for a violation committed after the entry into force of Law no. 303/2004 is removed / banned any intention to promote as a judge of High Court of Cassation and Justice is not likely to affect any fundamental right. However, activation of disciplinary sanctions rendered before the entry into force of Law no. 303/2004 acquires significance civil law principle of non-retroactivity, since, by its nature, a disciplinary sanction, once implemented, can produce other consequences and future impacts, except as provided at the time of its disposition. (selections of Paula-Andrada Coțovanu and Dragoș Călin)
4. Professional evaluation of a public servant expert within an appellate court, made at the date of its entry into parental leave and childcare, meets the legal provisions relating to conditions that are required to be met for inclusion and participation in a promotion exam professional degree.	302	320
5. Insufficient motivation of psychological examination reports and arbitrary arising		
		GREFA VESELĂ
		State of Indiana, Blackford Circuit Court, Order issued by the court on 25 August 2014 to require wearing socks by the lawyer in the courtroom
		327

Sommaire

EDITORIAL

A la recherche du temps perdu - George Costaforu, Introduction au "Code criminel", Magasinu Judecătorescu, Volume II, Bucarest, imprimerie d'Etat, Hôtel Serban Voda 1872, p I-XIV 11

Gabriel Caian - Les magistrats et le développement personnel 22

INTERVIEWS – Sur la justice et les juges 25

Interviews avec les écrivains **Stefano Benni, Giuseppe Conte** et **Erri de Luca** 25

ATTITUDES

Marie-Jane Ody - Le juge du 21ème siècle: un souffle qui n'évitera pas l'asphyxie [article en Français] 29

Chao Xi - Les tribunaux locaux en tant que législateurs? La légifération judiciaire par l'intermédiaire des tribunaux infranationales en Chine [article en Anglais] 41

Justin Desautels-Stein - Le juge et le drone [article en Anglais] 58

Raymond J. McKoski – La récusation des juges quand leur impartialité pourrait raisonnablement être mise en doute: au-delà d'un standard échoué [article en Anglais] 124

ETUDES JURIDIQUES

Ionuț Militaru - La perte du droit de pension spéciale à la suite d'une condamnation pénale. Les conditions résultées de la jurisprudence de la CEDH pour la conformité avec l'article 1 du Protocole n. 1 additionnel à la Convention 179

Marius Armașu - La confiscation étendue. Analyse comparative entre la réglementation actuelle et les modifications requis par la Directive 2014/42/UE, du point de vue de la Convention Européenne des Droits de l'Homme 184

Ionuț Borlan - La procédure de régularisation de l'assignation et la représentation ou l'assistance par avocat requises aux parties dans les voies de recours extraordinaires. Compatibilité avec les standards de la Cour Européenne des Droits de l'Homme en matière du droit d'accès à la justice 197

Stela Pelican - Assurer le délai raisonnable dans les procédures civiles. La tâche du juge national: entre le niveau conventionnel et d'autres risques 214

JURISPRUDENCE

La jurisprudence récente de la Cour Européenne des Droits de l'Homme: .. 214

1. L'arrêt de la Grande Chambre de la CEDH du 17 Juillet 2014 dans l'affaire *Le Centre de Ressources Juridiques* (au nom de *Valentin Câmpeanu*) contre la Roumanie - requête no. 47848/08 (présentation et note par Gabriel Caian) 234

2. L'affaire *Dhahbi contre l'Italie*. L'obligation du tribunal de donner des raisons pour avoir refusé de porter un renvoi à la Cour de Justice de l'Union Européenne. Violation de l'art. 6 para. 1 de la Convention (présentation par Dragos Călin) 234

3. La décision d'irrecevabilité dans l'affaire *Elena Petrascu contre la Roumanie*. Non violation de l'art. 6 par. 1 de la Convention, en cas de qualification par le tribunal de la requête appelée appel par le requérant, comme pourvoi en cassation, après avoir assuré aux parties l'occasion, lors d'une audience publique, de se défendre sur cet aspect (présentation par Roxana Maria Calin) 240

La jurisprudence récente de la Cour de Justice de l'Union Européenne: 244

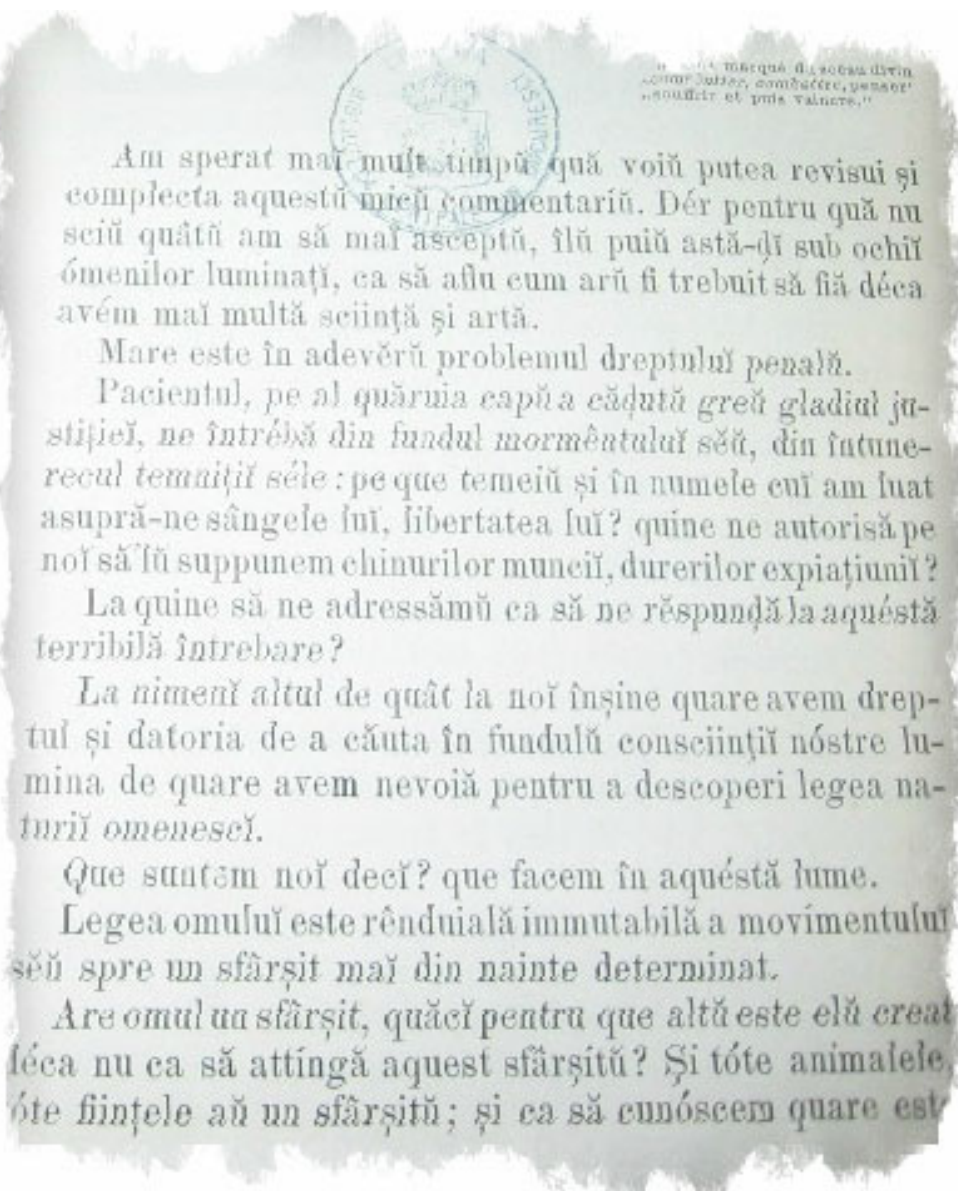
I. Nature et contenu du contrôle juridictionnel exercé par la Cour de Justice de l'Union Européenne sur les affaires de concurrence (présentation et commentaire de l'arrêt de la Cour de Justice du 10 Juillet 2014, l'affaire C-295/12 P). 247

II. Le droit de libre circulation et de séjour des personnes dans l'Union Européenne - une constante évolution (sélections et commentaires par Anamaria Groza).....	256		
La jurisprudence récente en matière d'organisation judiciaire et le statut des juges:	267		
1. Le Règlement sur l'accès des juges, procureurs et des magistrats-assistants de la Haute Cour de Cassation et de Justice aux informations classifiées secrets d'Etat et secrets de service. La condition de signer un engagement écrit	267		
2. L'interdiction des juges et des procureurs d'avoir la qualité d'associé ou membre dans les organes de direction, de gestion ou de contrôle des personnes morales ne peut pas être étendue à celle d'investisseur à la bourse pour des instruments financiers négociés, d'autres que les actions, en l'absence de dispositions juridiques qui établissent une telle interdiction	284		
3. La suspension de l'arrêt du Plenum du CSM concernant la liste avec le nombre de votes obtenus par chaque candidat dans les assemblées générales, pour l'élection d'un membre. La condition d'être désigné un juge de l'instance où il fonctionne effectivement et qui est habilité à voter ..	296		
4. L'évaluation professionnelle d'un expert fonctionnaire publique au sein d'une cour d'appel, au moment de son entrée dans le congé parental et de garde de l'enfant, répond aux dispositions légales relatives aux conditions qui sont nécessaires pour l'inscription et la participation à un examen de promotion en grade professionnel	302		
5. La motivation insuffisante des rapports d'examen psychologique et l'arbitraire découlant de l'absence de transparence, de pleine crédibilité et d'égalité dans l'examen et la réexamen psychologique d'un candidat, réalisés pendant le concours d'accès à la magistrature. Le système copier-coller. Le rapport psychologique absolument identique avec celui rédigé après la réexamen psychologique, mais aussi avec celui d'un autre candidat, même en ce qui concerne la ponctuation	307		
		6. L'annulation d'un acte administratif par lequel on constate le non-respect des conditions de nomination en fonction de procureur ne conduit pas automatiquement à la conclusion que ces conditions sont remplies et à la nomination en fonction de procureur. Pour les candidats aux concours d'accès à la magistrature, la condition d'être psychologiquement apte est une condition de nomination comme juge ou procureur.	317
		7. Le fait qu'à un juge ou à un procureur qui a reçu une sanction disciplinaire pour une faute commise après l'entrée en vigueur de la Loi n° 303/2004 lui est supprimée / interdite la matérialisation, après ce moment, de toute intention de promouvoir en tant que juge de la Haute Cour de Cassation et de Justice n'est pas susceptible d'affecter un droit fondamental. Cependant, l'activation des sanctions disciplinaires appliquées avant l'entrée en vigueur de la Loi n° 303/2004 viole le principe de droit civil de non-rétroactivité, puisque, par sa nature, une sanction disciplinaire, une fois appliquée, ne peut pas produire d'autres conséquences et des effets futurs, sauf ceux prévus au moment de sa disposition. (sélections par Paula-Andrada Coțovanu et Dragoș Călin)	320
		<u>LE GREFFE JOYEUX</u>	
		State of Indiana, Blackford Circuit Court, Ordonnance rendue par le tribunal le 25 Août 2014 pour imposer à l'avocat de porter des chaussettes dans la salle d'audience	327

EDITORIAL

Punte peste secole

George Costaforu, Introducere la „Codicile penale”, Magasinu Judecătorescu, volumul II, București, Imprimeria Statului, Hotel Șerban-Vodă, 1872, p. I-XIV

Prin urmare, sfârșitul fie-quăruia omă tindând la un acelașu țelă cu quei-l-alti ómení, nu este de quât un fragment alú sfârșitului comunú alú societății umane, quare la rîndulú sêú este un total compus de tóte sfârșiturile tuturor ómenilor; și în același timpú sfârșitulú omenescú nu este și elú de quât uă parte din sfârșitulú universalú alú creațiunii quare este totalulú în quare se concentrá sfârșiturile tuturor ființelor create.

Acum lumina nóstră se lărgesce, și déca încă n'am răspuns la questiunea que ne-am pusú de a găssi adică te-meifulú legitim pe quare se rézimă dreptulú pedepsitorú, quelú pucin credem quă am aședatú problema.

În adevărú, aspirațiunea fie-quăruia omă este la bine, la quea maí mare sumă de bine que póte dobêndi în aquéstă lume marginită; și spre atingerea aquestui bine îlú conducú aptitudinile și instinctele séle, passiunile, libertatea, intelligința, rațiunea, tótă organizațiunea sea.

Trebue de aqui să conchidem quă sfârșitulú fie-quăruia omă nu póte fi de quât binele; și assemenea đicem și pentru quele-alte ființe. Aquéstă aspirațiune generală este vieța universală a creațiunii; și realizațiunea sfârșitului fie-quăruia ființe, adică binele ei, este un elementú alú realizațiunii sfârșitului creațiunii, adică un fragmentú alú binelui absolutú.

Quând ne rêdicăm la aquéstă înălțime, rațiunea nóstră concipe idea de armoniă și de ordine; și tóte tendințele nóstre ne împingú quătre aquéstă sublimă concepțiune la quare nu putem adjuge de quât suppuind tótă direcțiunea faptelor nóstre imperiului voinții.

Acum înțellegem quă quel que atacă pe omă, și îlú împiedică de a și atinge sfârșitulú, nu committe numai un răú individualú, ci un răú socialú, quare consistă în vio-

larea ordinii prin violarea unuia din fragmentele sae elementele din quare se compune.

In adevăr, îndată que idea de ordine a fost concepută, idea de quea mai înaltă datoriă nasee în noi; un sentiment de simpathiă ne domină pentru binele tuturilor ființelor quare devine sacru în aquelași timp și sub aquelași titlu ca și al nostru, și rațiunea noastră se prosternă înaintea aquestii ordine absolute pe quare uă proclamă obligatoriă.

Aquesta este marea lege a omenirei, aquesta este adevărata lege a rațiunii umane quare resultă neapărat din idea binelui absolut, și pe quare nu uă putem viola fără degradarea naturii noastre morale, fără tăgăduirea rațiunii noastre chiar.

Dér déca făcătorul de rele violă ordinea, avem noi dreptul de a-l pedepsi? Putem noi lua asupra-ne rolul lui Dumnezeu, ca să cunoșcem în que consistă demeritul să ne facem judecători, să pronunțăm pedepsa? Și quare trebuie să fiă aquastă pedepsă și în que măsură să se applice?

Ordinea este adevărul, adică frumosul, desordinea este minciuna, adică urâtul.

Idea de bine și de rău, de merit și de desmerit derivă nemiglocit din obligațiunea que natura noastră ne impune de a îndeplini cu statornică voință legea morală, independent de plăcerea sa și neplăcerea noastră. Când îndeplinim aquastă lege, atunci dicem quă facem bine quă ne îndeplinim adevărul nostru sfârșit, quare este în armoniă cu toate quele-alte sfârșituri, adică cu ordinea, cu frumosul, cu adevărul. Când din contra călcăm legea și n'avem altă în vedere de quât satisfacțiunea voluptății a egoismului nostru, atunci dicem quă facem rău, quă contrariăm legea universală a omenirei. In cațul d'ân

tâiu este merit, satisfacțiunea simțibilității, stimă și recompensă; în cațul din urmă este demerit, remușcare de cuget, dispreț.

Legea morală, noțiunea ordinii universale, se concipe într'un mod confus de la quea d'ânteiu aparițiune a rațiunii umane. Dér la quei mai mulți ómení vai! aquéstă concepțiune rămâne confusă în tótă vieța lor; și queea que se numesce consciință morală nu este alt que-va de quātu aquéstă ideă confusă a ordinii morale. Aquéstă consciință este mai mult saũ mai pucin luminată, după cum idea ordinii este mai chiară saũ mai întunecósă. Și de aquea, queea que deossebesce pe ómení este natura motivului que mai adessea orí triumfă într'ênșii. Unii se suppun obicinuit pasiunii, și rare orí ascultă de vocea consciinței, de legea binelui și a datoriei. Aquestia sunt ómení pasionați. Alții calculă asupra plăcerilor, cercetéză să descopere quare pasiune le va produce mai mare multă-mire, quare este adevératul interesũ fără a se preocupa de datorie. Aquestia sunt utilitari saũ egoiști. Alții quarí n'aũ altũ în vedere de quātu binele, depártéză plăcerile, combatũ pasiunile și nu se suppun altui mobilũ de quātu aqueluia alũ datoriei. Aquestia sunt ómenii morali, ómenii virtuosi. Dér cu tóte aquestea fiindũ quã nu este nimeni quare să se suppuie exclusivamente și constamente la un singur din aqueste trei motive, și orí-quât de forte arũ fi predominantă obicinuită a unuia, quele-alte duoé motive presidă tot-d'a-una la unele din determinațiunile nóstre, de aqueia putem dice quã omul nu este niqui de tot virtuosũ, niqui de tot egoistũ, niqui de tot pătimașũ.

Ast-felũ tērâmulũ determinațiunilorũ umane este un câmpũ de lupte. Aquéstă este vieța cu durerile și cercările ei și marea sa durere fundamentală este lupta omului contra tot que nu este elũ.

În această luptă deca datoria triumfă peste interesele inferioare, ordinea socială este menținută, adjuțată în mersul său; deca prin călcarea datoriei s'a addusă leziune la sfârșitul vre unuia dintre quei-afți ómenī, ordinea este derangiată în mersul său.

Se adduce leziune la sfârșitul omului quând se atinge vre unul din bunurile seale.

Natura omului este de a fi intelliginte; dequī a cunosce este un bine pentru densus.

Natura omului este a fi liber. A contraria intelligenta sau libertatea în om este a contraria sfârșitul său; quăcī deca sunt în lume ființe intelliginte și libere, apoi elle nu potū de quātū să cunoscă și să luereze din tóte puterile spre a atinge sfârșitul lorū; și fiindū quā aquest sfârșitū este, cum am dīssū, un fragmentū alū sfârșitulū generalū alū lumīi, adicā alū binelui absolutū, și fiindū quā ordinea nu este altū de quātū movimentulū regulatū alū fie-quāruia lucru quātre aquestū bine absolutū și unīversalū, urmédă din aquēsta quā orī-quine atacă pe uā ființā omenésă în intelligința saū în libertatea sa, atacă ordinea unīversalā a lumīi.

Datoria noastră este nu numai de a nu vătēma, dēr încā de a adjuța pe quele-alte ființe, de a atinge sfârșitul lorū quare este binele.

Suntem datorī să ajutāmū pe quele-alte ființe și mai alessū pe semenīi nostrii ca să 'și attingā sfârșitul pentru quare sunt create, quăcī sfârșitul comun al omenirei componēdu-se din sfârșitul particularū al fie-quāruia individū, armonia generalā arū fi vătēmatā prin abaterea unei singure ființe de la drumul ei, și prin urmare sfârșitul fie-quāruia din noi, ca un fragmentū que este al armoniei generale, ar fi contrariat. Cu mai mare cuvēt decī, nu ne este permissū a vătēma pe altul, quăcī a contraria mersul său